

Er lykken gods og guld?

Fokus er på den eventuelle sammenhæng mellem indkomst og livstilfredshed eller lykke. Der præsenteres en oversigt over empiriske resultater, hvor der i de senere år er opstået konsensus om, at sammenhængen er positiv. Der indgår desuden resultater vedrørende ulighed både i fordelingen af lykke og af indkomst

PEDER J. PEDERSEN

professor emeritus,
Institut for Økonomi, Aarhus Universitet
og SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

1. Indledning

Tidligere tiders skepsis blandt økonomer overfor selvrapporteret tilfredshed med livet – lykke i det følgende – er afløst af en række bidrag med analyser af den eventuelle sammenhæng mellem lykke og indkomst samt typisk en række andre faktorer, se f.eks. Frey & Stutzer (2002) for en introduktion.

Den stigende interesse blandt økonomer har både en makro- og en mikroorienteret vinkel. Makroøkonomisk er en klassisk kritik af nationalregnskabets opgørelse af den samlede indkomst, at BNP ikke nødvendigvis er et retvisende mål for tilfredsheden med livet i et samfund. Kritikken uddybes f.eks. meget håndfast i Wilkinson & Pickett (2010, p. 15) *“In the last chapter we saw that economic growth and increase in average incomes have ceased to contribute much to wellbeing in rich countries”*. Gyldigheden af dette meget konkrete udsagn skal vi se nærmere på nedenfor.

Politisk har der i de senere år været initiativer i en række lande til udvikling af alternative mål for livstilfredshed til supplement af BNP opgørelsen med opgørelsen af et Brutto Lykke Index i Bhutan som et tidligt eksempel. OECD (2013) indeholder en oversigt over initiativer på området i medlemslandene. Et kendt tidligt eksempel er en fransk kommission med fokus på mål for livskvalitet, som resulterede i den såkaldte Stiglitz-Sen-Fitoussi rapport.

Et dansk eksempel er den dagsorden eller plan, som regeringen offentliggjorde i januar 2014, som indeholder meget specifikke mål for en række indikatorer for livskvaliteten i 2024. I sam-

menhæng med det emne, der diskuteres her, blev det som et specifikt mål anført, at andelen af voksne med lav livskvalitet skal reduceres med 10 procent frem til 2024.

Også mikroøkonomisk er der en oplagt interesse i at se nærmere på sammenhængen mellem mål for lykke eller livskvalitet og indkomst. I standard mikroteori vil en indkomststigning flytte forbrugernes optimum til en højere liggende indifferenskurve. A priori er forventningen derfor en positiv sammenhæng mellem indkomst og lykke, givet at det rapporterede niveau for lykke kan fortolkes som et nyttemål. I det omfang a priori forventningen om en positiv sammenhæng ikke bliver bekræftet er der flere mulige fortolkninger. En mulighed er, at det i sammenhængen er relativ indkomst og ikke den absolutte indkomst, som afgør lykken. Alternativt kan fortolkningen være, at der eksisterer et fast individuelt »set point« for lykke, som midlertidigt kan afviges f.eks. ved en ændring i indkomsten, men som man gradvis returnerer til igen. Nedenfor vender vi tilbage til de mikroøkonomiske tolkninger af den eventuelle sammenhæng mellem selvrapporteret lykke og indkomst.

I det følgende indeholder afsnit 2 en kort oversigt over resultater i en række nyere, overvejende makroorienterede, analyser med fokus på den eventuelle sammenhæng mellem gennemsnitsværdier for lykke og indkomst. Afsnit 3 redegør for nogle resultater fra en nyere analyse baseret på mikrodata, hvor samme personer følges igennem 8 år i en række EU lande. Udover sammenhængen med indkomst inddrages også effekten på lykke fra andre individuelle faktorer. I afsnit 4 ser vi på, om der er en sammenhæng mellem fordelingen af lykke og det gen-

nemsnitlige niveau af lykke i et samfund. Desuden berøres det kort, om udviklingen i indkomstfordelingen kan have betydning her, specielt i lande, hvor indkomstfordelingen er blevet væsentlig mere ulige i de senere år. Endelig indeholder afsnit 5 nogle konkluderende bemærkninger.

2. Lykke og indkomst – nogle resultater i litteraturen

En generel udfordring på området er, at man på makroplan kan vælge to veje. Man kan vurdere sammenhængen ved at se på udviklingen over tid i et enkelt land i sammenhængen mellem gennemsnitlig livskvalitet/lykke og gennemsnitlig indkomst. Alternativt kan man vælge en cross-country tilgang, hvor man på et givet tidspunkt ser på den eventuelle sammenhæng mellem gennemsnitsværdierne på tværs af en række lande.

Et centralt udgangspunkt på området er Easterlin (1974, 1995), som konkluderede, at den gennemsnitlige lykke i USA over flere årtier var stationær samtidig med en trendmæssig stigning i indkomsten pr. capita. En opdateret sammenhæng for årene 1973-2003 er vist i Figur 1 på basis af Clark et al. (2008).

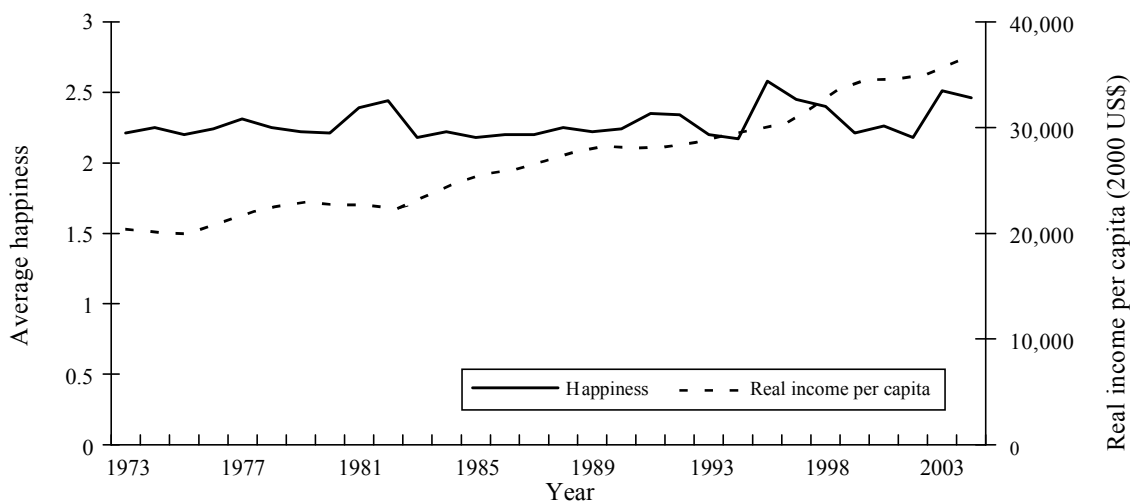
Umiddelbart er figuren i klar modstrid med en konventionel økonomisk fortolkning af gennemsnitlig lykke som et mål for nytte, der forventes at korrelere positivt med indkomsten. På den baggrund er sammenhængen i Figur 1 blevet kaldt Easterlin-paradokset. Blanchflower & Oswald (2004) fandt tilsvarende en stationær profil for gennemsnitlig lykke i UK fra først i 1970'erne til sidst i 1990'erne. Ligesom hos Easterlin var baggrunden en stigende trend i BNP pr. capita. Blanchflower & Oswald (2004) supplerende analysen af den aggregerede sammenhæng ved at inddrage et antal baggrundsfaktorer som kontrolvariable og fandt herved tegn på en signifikant stigning i gennemsnitlig lykke over de tre årtier i analysen.

I de senere år foreligger en række empiriske analyser, som bliver sammenfattet kort i det følgende. Først skal vi imidlertid se på en principiel forklaring af Easterlin paradokset bygget på nytte-teori, som præsenteres i Clark et al. (2008). Udgangspunktet er den samtidige forekomst empirisk af svag eller ingen sammenhæng mellem lykke og indkomst i aggregerede tidsserier og en positiv sammenhæng i cross-section studier, der anvender mikro data. Udgangspunktet er i en vis forstand analogt med forbrugsteoriens fund af lavere marginal forbrugskvotient i tidsserier sammenlignet med cross-section analyser. Fortolkningen hos Clark et al. (2008) bygger på at udvide nyttefunktionen med en variabel for den relative indkomst. Denne variabel kunne være indkomsten i forhold til en relevant referencegruppe på et givet tidspunkt eller egen aktuel indkomst sammenlignet med situationen på et tidligere tidspunkt. Med denne udvidelse af nyttefunktionen, vil lykken stige for individer, hvis indkomst stiger hurtigere end for deres referencegruppe. Over tid vil den relative indkomst falde tilbage igen, og sammenhængen mellem lykke og indkomst vil svækkes. Grafisk er argumentationen illustreret i Figur 2 hentet fra Clark et al. (2008), hvor analogien med forbrugsteori mht. tidsserie- og cross-sectiondata fremgår klart.

Tysklands genforening var et specielt naturligt eksperiment, som viser påvirkningen af lykke fra en uventet stærk stigning i den gennemsnitlige indkomst for befolkningen i den tidligere DDR. Frijters et al. (2004) fandt med brug af data fra det tyske socioøkonomiske panel (GSOEP) en fastholdt stigning i gennemsnitlig lykke i den tidligere DDR i de første 10 år efter genforeningen, hvorefter der sker en tilpasning til den nye højere indkomst. Sammenhængen er vist i Figur 3.

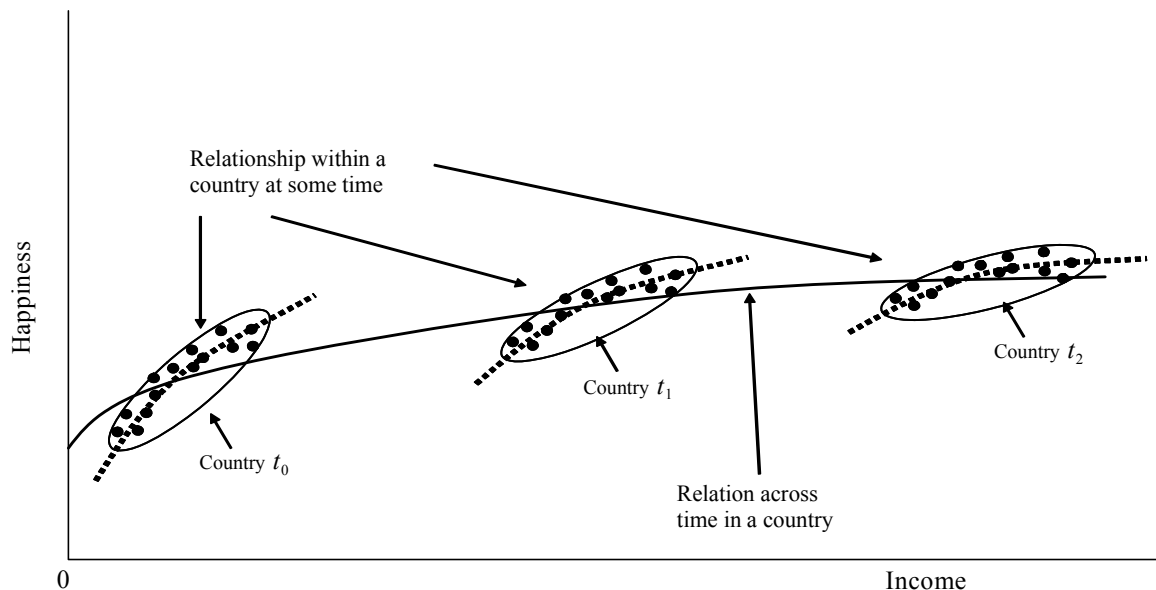
I en analyse med brug af data for livskvalitet fra Eurobarometerundersøgelser for en periode på 30 år fandt Bjørnskov et al.

FIGUR 1. GENNEMSITLIG LYKKE OG GENNEMSITLIG REAL BNP PR. CAPITA, USA 1973-2003.

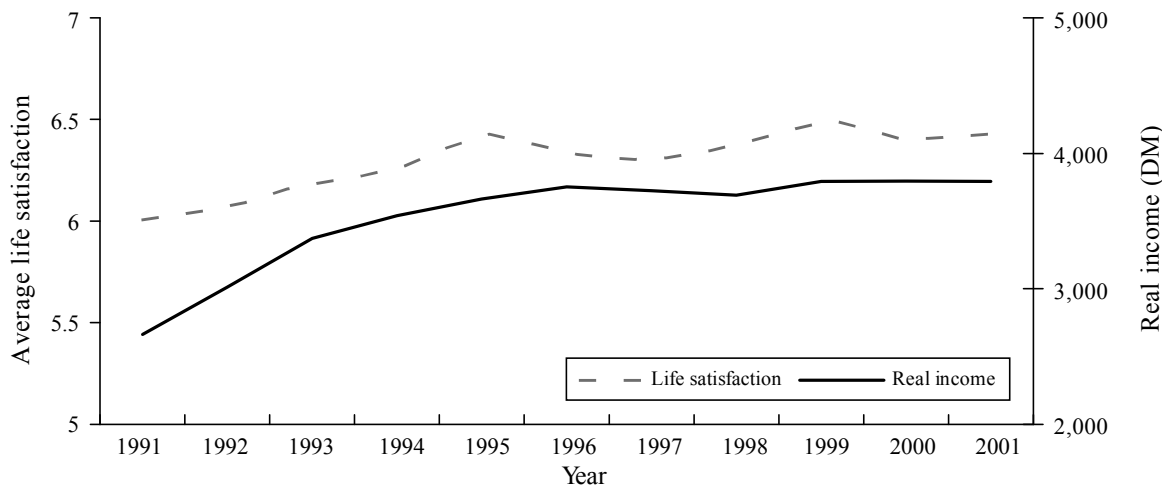
Kilde: Clark et al. (2008).

Figur 2. Sammenhængen mellem lykke og indkomst i cross-section og tidsserie analyser.

Kilde: Clark et al. (2008)

Figur 3. Gennemsnitlig lykke og indkomst i den tidligere DDR, 1991-2002.

Kilde: Clark et al. (2008)

(2008) tegn på, at acceleration i væksten af BNP pr. capita i et land havde en signifikant effekt på den gennemsnitlige livskvalitet i modsætning til en situation med tilnærmeligvis samme vækst som i de omgivende lande. Heady (2006) fortolker samspillet mellem kort- og langsigtet effekt inden for rammerne af Set Point teorien fra psykologi ved at lade ligevægtstilpasningen til en ændring bestå af et gradvis skift af det individuelle Set Point som reaktion på en ændring i indkomsten.

Ferrer-i-Carbonell (2005) anvender GSOEP data i en analyse af den relative vigtighed for livstilfredsheden af egen indkomst sammenlignet med vigtigheden af en relevant indikator for den relative indkomst. Resultatet var, at indkomsten relativt til en referencegruppe havde samme effekt som egen indkomst. Caporale et al. (2009) anvender data fra European Social Survey og finder ligeledes en positiv effekt på lykke fra egen indkomst og en negativ påvirkning fra referenceindkomsten. DiTella et

al. (2009) arbejder med data fra Eurobarometer, GSOEP og World Gallup Poll i en cross-country sammenhæng og finder, at påvirkningen fra indkomsten flader ud fra et vist niveau, men finder samtidig, at tilpasningen til en stigning i indkomsten kan vare længere end 5 år. Ball & Chernova (2008) anvender data fra World Values Survey og finder en signifikant effekt på lykke fra både egen og relativ indkomst, med størst effekt fra den relative indkomst. Et yderligere interessant bidrag i analysen er, at påvirkningen fra begge indkomstvariable er relativt lille set i forhold til påvirkningen fra en række ikke-økonomiske faktorer. Den relative vægt i påvirkningen af lykke mellem indkomstvariable og ikke-økonomiske variable vender vi tilbage til nedenfor. Scoppa & Ponzio (2008) finder samme resultat i analyser på data fra Bank of Italy og finder desuden stærk signifikans i påvirkningen af livstilfredshed fra formuen. Formuens betydning analyseres også i Heady et al. (2009). Baseret på panel data fra 5 lande finder de en kraftigere effekt fra formuen end fra indkomsten. Ved at udnytte panel egenskaben i data finder de desuden, at ændringer i indkomst, forbrug og formue har signifikante virkninger på ændringer i niveauet for lykke.

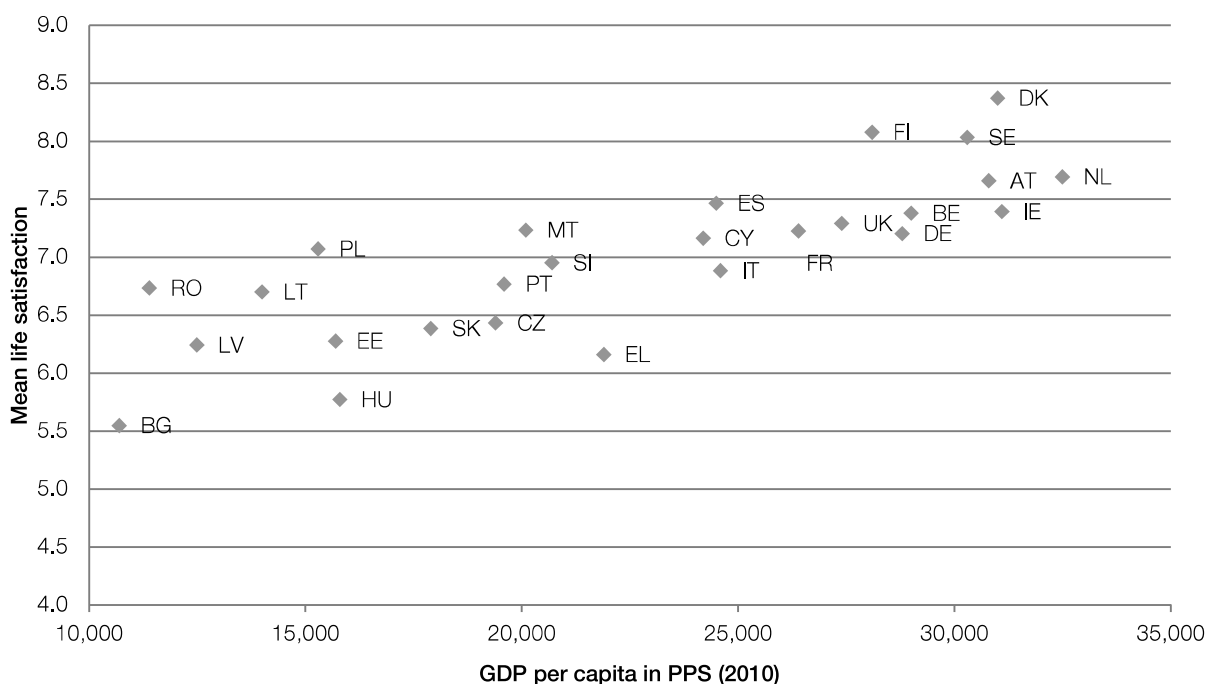
Stevenson & Wolfers (2008a) inddrager en lang række datasæt for at vurdere gyldigheden af det oprindelige Easterlin paradoks. I modsætning til Easterlin-paradokset baseret på Easterlin (1974, 1995) finder Stevenson & Wolfers (2008a) en klar positiv sammenhæng mellem gennemsnitlig lykke og gennemsnitlig real BNP pr. capita. Et andet vigtigt resultat er,

at Stevenson & Wolfers (2013) ikke finder nogen tendens til eksistensen af et »mætningspunkt«, hvorfra yderligere stigning i indkomsten er uden virkning på det gennemsnitlige lykkeniveau. I en analyse af virkningen fra ændringer i indkomsten på ændringer i lykke finder Stevenson & Wolfers (2008a) også en klar positiv sammenhæng. Endelig finder de, at det absolutte niveau for egen indkomst har stærkere effekt på lykke end den relative indkomst – i modsætning til resultaterne i DiTella et al. (2008) og Ball & Chernova (2008). Et generelt metodeproblem i mange af analyserne af sammenhængen mellem lykke og indkomst er, at begge variable må antages at være endogene. Powdthavee (2009) instrumenterer for indkomsten og tager hensyn til uobserveret heterogenitet og når det interessante resultat, at effekten fra indkomst til lykke er signifikant stærkere end i basis specifikationen uden korrektion for endogenitet.

En ny undersøgelse, Eurofound (2013), indeholder værdier for gennemsnitlig livstilfredshed og gennemsnitlig indkomst for 27 EU lande, hvor data er indsamlet efter samme princip i landene. Samvariationen er vist i Figur 4 og bekræfter den overordnede konklusion i Stevenson & Wolfers (2008a).

Hovedkonklusionen på basis af de senere års empiriske analyser på stadig mere omfattende datasæt er, at der ikke længere er tale om en paradoksal mangel på sammenhæng mellem lykke og indkomst. Baseret på stadig flere datasæt, som dækker længere perioder og flere lande er den dominerende konklusion

Figur 4. Gennemsnitlig livstilfredshed i forhold til BNP pr. capita, 27 EU lande.

Kilde: Eurofound (2013)

sion, at der findes en signifikant positiv sammenhæng mellem lykke og såvel absolut som relativ indkomst. Så den gamle sang, »Lykken er hverken gods eller guld« har ikke ret – men det er en oplagt mulighed, at andre faktorer end indkomst og formue er af væsentlig betydning for den rapporterede lykke, og at disse faktorer eventuelt er af større betydning, også i kvantitative analyser end indkomstvariable.

3. Effekten fra indkomst – og fra andre faktorer

Et eksempel på hvilke faktorer, som har signifikant betydning for livstilfredsheden er samlet i Tabel 1 og 2. Tabellerne sammenfatter nogle resultater i Pedersen & Schmidt (2011) fra analyser på data fra det Europæiske Husholdningspanel, ECHP, som er et panel datasæt, der omfatter op til 15 EU lande for årene 1994-2001¹. I Tabel 1 sammenfattes effekten på livstilfredsheden fra tre forskellige indkomstvariable, hvor fortegnet anføres i tilfælde af signifikans. Den første er disponibel indkomst i familien korrigeret for husstandens størrelse. Effekten er kun signifikant positiv i 4 af landene. Hvis respondenterne finder, at indkomstsituationen er forbedret sammenlignet med året før, er der derimod en signifikant effekt i alle landene. I tredje søjle er der genereret en indkomstvariabel, som for hver person måler ændringen i forskellen mellem egen indkomststigning og den gennemsnitlige indkomststigning i pågældende land. Med Frankrig som eneste undtagelse findes

der en signifikant effekt fra dette relative indkomstmål i de samme land, hvor den absolutte indkomst er signifikant.

I Tabel 2 sammenfattes påvirkningen af livskvalitet fra nogle faktorer udover indkomst variable. Selvvurderet dårligt helbred har ikke overraskende en signifikant negativ effekt. At blive arbejdsløs udløser et signifikant fald i livstilfredsheden i samtlige lande, mens overgang fra at være ledig til at komme i job har den modsatte virkning. Afgang fra arbejdsmarkedet til familie, uddannelse eller pension har ingen systematisk effekt, mens det at være 60 år eller ældre hænger sammen med en signifikant højere livstilfredshed.

Tabel 1 og 2 indeholder resultater fra en konkret analyse. Generelt er resultaterne mht. påvirkning af lykke fra andre faktorer end indkomst relativt éntyde, når det gælder betydningen af alder, hvor man typisk finder et U-formet forløb over livet². Påvirkningen fra selvvurderet helbred og arbejdsløshed er ligeledes éntydig. Eurofound (2013) finder præcis samme gennemsnitlige selvrappede lykke for kvinder og mænd på tværs af de 27 EU lande i 2013. Stevenson & Wolfers (2009) finder i en analyse, som inddrager datasæt over længere perioder og på tværs af lande, at kvinders lykke fra at være højere er faldet sammenlignet med mænd, og at der tegner sig et nyt kønsmæssigt gab med højere lykke i gennemsnit for mænd end

Tabel 1. Mikro panel data – Signifikans i påvirkningen af lykke fra indkomstvariable, 12 EU lande, 1994-2001.

Land	Indkomst variable		
	Ækvivalens skala justeret disponibel husholdningsindkomst	Indkomstsituationen forbedret sammenlignet med året før	Ændring i relativ indkomst
AT		+	
BE		+	
DK		+	
ES	+	+	+
FI		+	
FR		+	+
DE		(+)	
EL	+	+	+
IE		+	
IT	+	+	+
NL		+	
PT	+	+	+

Kilde: Pedersen & Schmidt (2011).

NOTE 1 I hvert af landene findes et relativt stort panel af mennesker, som har besvaret et meget omfattende spørgeskema.

NOTE 2 Helt samme U-formede profil over livet er fundet i studier af store aber, se Weiss et al.(2012).

Tabel 2. Mikro panel data – Signifikans i påvirkningen af lykke fra andre baggrundsvARIABLE, 12 EU lande, 1994-2001.

Land	Selvurderet dårligt helbred	Fra job til arbejdsløs	Fra arbejdsløs til job	Forlade arbejdsstyrken	Alder 60+
AT	-	-	+		(+)
BE	-	-	+		+
DK	-	-	+		+
ES	-	-	+		+
FI	-	-	+	+	
FR	-	-	+	+	+
EL	-	-	+		+
IE	-	-	+		+
IT	-	-	+	-	+
NL	-	-	+		
PT	-	-	+	-	+

Kilde: Pedersen & Schmidt (2011).

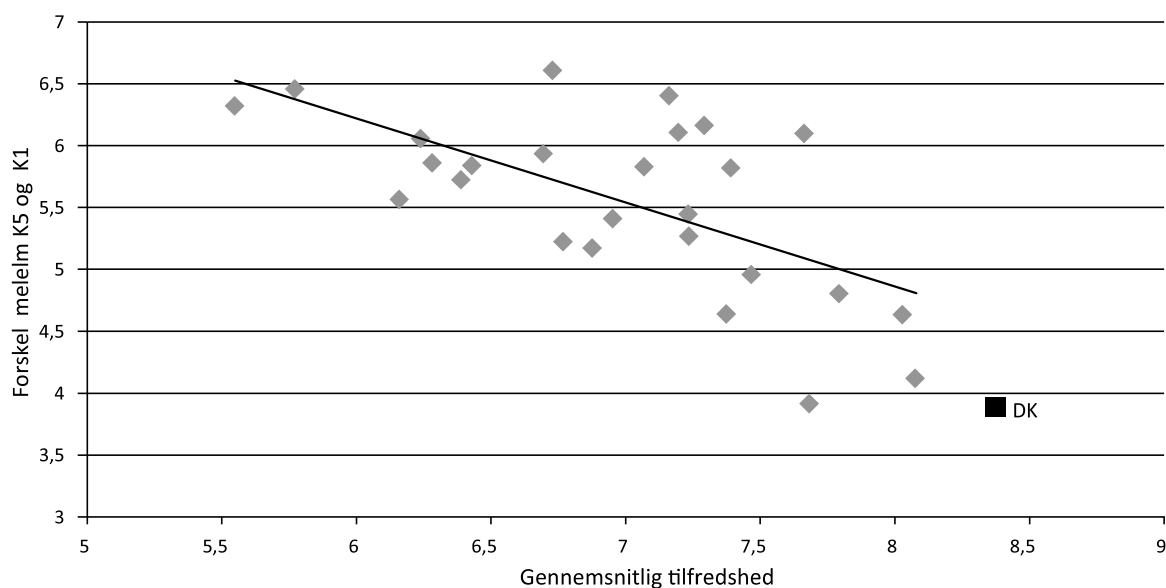
for kvinder. Endelig finder man typisk, at lykke er stigende med uddannelsesniveaet.

4. Lykke, niveau og fordeling

I dette afsnit ser vi på, om der findes en sammenhæng mellem det gennemsnitlige niveau for lykke i en befolkning og fordelingen af selvrapporeret lykke. Et aktuelt eksempel på sammenhængen findes i Eurofound (2013, Table 4, p. 37). Her finder man den gennemsnitlige værdi af tilfredshedsindikatoren

for hver af de 5 kvintiler i fordelingen i hver af de 27 lande. I Figur 5 er forskellen mellem 1. og 5. kvartil anvendt som fordelingsindikator tegnet op imod det gennemsnitlige niveau for livstilfredshed. Samvariationen fremtræder overbevisende, hvor en høj værdi af den gennemsnitlige tilfredshed falder sammen med en lav ulighed i fordelingen af tilfredshedsindikatoren. Danmark fremtræder i denne analyse som det EU land, der har det højeste gennemsnitlige lykkeniveau og samtidig den største lighed i fordelingen af lykke.

Figur 5. Gennemsnitlig tilfredshed i forhold til forskellen mellem 5. og 1. kvartil i fordelingen af tilfredshed, 27 EU lande

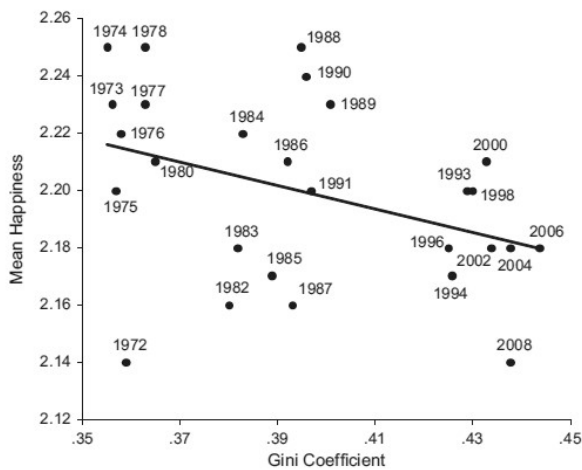

Konstrueret på basis af Eurofound (2013).

Clark et al. (2012) finder, at uligheden i fordelingen af lykke har været faldende i størstedelen af de lande, som har haft vækst i indkomsten over de seneste 40 år. Typisk er den faldende ulighed et resultat af faldende andele individer, som rapporterer lykke på de højeste og de laveste niveauer. Stevenson & Wolfers (2008b) finder, at det primært er resultatet af kraftige fald i uligheden i fordelingen af lykke *inden for* grupper i den amerikanske befolkning specielt i 1970'erne og 1980'erne.

Disse kraftige fald i uligheden i fordelingen af lykke er umiddelbart overraskende i betragtning af de senere års kraftige stigning i uligheden i indkomstfordelingen i mange lande, ikke mindst i USA. Oishi et al. (2011) fokuserer på sammenhængen mellem Gini koefficienten i indkomstfordelingen og den gennemsnitlige værdi af lykke variabelen for USA i årene 1972 til 2008. Figur 6 viser samvariationen mellem de to størrelser.

Figur 6. Samvariation mellem Gini koefficienten og gennemsnitlige lykke, USA 1972-2008.

Kilde: Oishi et al. (2011).

Den negative sammenhæng mellem lykke og ulighed i indkomstfordelingen gælder for respondenter med lavere indkomster, men ikke for respondenter med højere indkomster. Oishi et al. (2011) finder, at den negative sammenhæng for respondenter med lavere indkomster ikke beror på husholdningernes indkomst, men på at opfattelsen af manglende fairness og mangel på tillid stiger med uligheden.

Oishi et al. (2011) anfører, at sammenhængen med amerikanske data afviger fra resultatet i undersøgelser på cross-country data, hvor resultaterne ikke har været éntydige. I en sammenlignende analyse af forskellen på sammenhængen i USA og i Europa finder Alesina et al. (2004) imidlertid med observationer for både Europæiske lande og USA, at individer har en lavere tilbøjelighed til at svare, at de er lykkelige, når uligheden er højere – også når et stort batteri af baggrundsvariable indgår i analysen. Alesina et al. (2004) finder nogle karakteristiske forskelle mellem Europa og USA. I Europa er det mennesker med lave indkomster og mennesker, som politisk befinder sig på venstrefløjen, som er ulykkelige som følge af ulighed. Dette er i modsætning til USA, hvor det er i højindkomst gruppen, man finder bekymring over ulighed.

5. Konkluderende bemærkninger

I de senere år har der været en kraftig stigning i antallet af analyser, som arbejder med selvvrurderet livskvalitet – eller lykke – i forhold til økonomiske faktorer, specielt indkomst, og andre baggrundsvariable. Over tid er udviklingen gået fra en mangel på sammenhæng mellem lykke og indkomst i de første analyser på området til en erkendelse af, at der – konsistent med økonomisk teori – dominerende er tale om en positiv sammenhæng, hvor selvvrurderet lykke opfattes som et mål for nytte. Påvirkningen af lykke fra et mål for indkomsten kan være direkte fra egen indkomst, eller fra relativ indkomst eller formue. Samtidig er det et klart resultat, at en række andre faktorer er vigtige for den rapporterede lykke. Flere undersøgelser finder, at andre faktorer end indkomsten kan være vigtigere end indkomstvariablen i sig selv. Det gælder alder, køn, familiemæssig situation, arbejdsmarkedsstatus, helbred og uddannelse. Desuden finder nyere analyser en tendens til mindre ulighed i fordelingen af lykke. Endelig findes en tendens til, at ulighed i indkomstfordelingen kan påvirke den rapporterede lykke negativt. Det gælder mest klart i USA, hvor uligheden er steget markant i de senere år.

LITTERATUR

- Alesina, A., R. Di Tella & R. MacCulloch. 2004. Inequality and happiness: are Europeans and Americans different. *Journal of Public Economics*, vol. 88: 2009-2042.
- Ball, R. & K. Chernova. 2008. Absolute Income, Relative Income, and Happiness. *Social Indicators Research*, 88: 497-529.
- Bjørnskov, C., N. Datta Gupta & P.J. Pedersen. 2008. What Buys Happiness? Analyzing Trends in Subjective Well-Being in 15 European Countries, 1973-2002. *Journal of Happiness Studies*, 9: 317-330.
- Blanchflower, D.G. & A.J. Oswald. 2004. Well-being over time in Britain and the USA. *Journal of Public Economics*, 88: 1359-1386.
- Caporale, G.M., Y. Georgellis, N. Tsitsianis & Y.P. Yin. 2009. Income and Happiness Across Europe: Do Reference Values Matter? *Journal of Economic Psychology*, 30, 1: 42-51.
- Clark, A.E., P. Frijters & M.A. Shields. 2008. Relative Income, Happiness, and Utility: An Explanation of the Easterlin Paradox and Other Puzzles. *Journal of Economic Literature*, Vol. XLVI, Number 1: 95-144.
- Clark, A.E., S. Flèche & C. Senik-Leygonie. 2012. *The Great Happiness Moderation*. IZA Discussion Paper No. 6761. Bonn.
- Di Tella, R. & R. MacCulloch. 2008. *Happiness Adaptation to Income Beyond »Basic Needs«*. NBER WP 14359.
- Easterlin, R.A. 1974. Does Economic Growth Improve the Human Lot? In P.A. David & M.W. Reder (eds) *Nations and Households in Economic Growth: Essays in Honour of Moses Abramowitz*. Academic Press. New York.
- Easterlin, R.A. 1995. Will Raising the Incomes of All Increase the Happiness of All? *Journal of Economic Behavior and Organisation*, 27(1): 35-47.
- Eurofound. 2013. *Third European Quality of Life Survey – Quality of life in Europe: Subjective well-being*. Publication Office of the European Union, Luxembourg.
- Ferrer-i-Carbonell, A. 2005. Income and Well-Being: An Empirical Analysis of the Comparison Income Effect. *Journal of Public Economics*, 89(5-6): 997-1019.
- Frey, B.S. & A. Stutzer. 2002. What Can Economists Learn from Happiness Research? *Journal of Economic Literature*, 40(2): 402-35.
- Frijters, P., J. P. Haisken-De-New & M.A. Shields. 2004. Money does Matter! Evidence from Increasing Real Income and Life Satisfaction in East Germany Following Reunification. *American Economic Review*, 94(3): 730-740.
- Headey, B. 2006. *Extending Dynamic Equilibrium Theory to Account for Both Short Run Stability and Long Term Change*. DIW DP 607. Berlin.
- Headey, B., R. Muffels & M. Wooden. 2008. Money Does not Buy Happiness: Or Does it? A Reassessment Based on the Combined Effects of Wealth, Income and Consumption. *Social Indicators Research*, Vol. 87, No. 1: 65-82.
- OECD. 2013. *How's Life? 2013. Measuring Well-Being*. Paris.
- Oishi, S., S. Kesebir & E. Diener. 2011. Income Inequality and Happiness. *Psychological Science*, vol 22(9): 1095-1100.
- Pedersen, P.J. & T.D. Schmidt. 2011. Happiness in Europe. Cross-country differences in the determinants of satisfaction with main activity. *The Journal of Socio-Economics*, 40, 480-489.
- Powdthavee, N. 2009. *How Much Does Money Really Matter? Estimating the Causal Effects of Income on Happiness*. Department of Economics & Related Studies, University of York.
- Scoppa, V. & M. Ponzio. 2008. An Empirical Study of Happiness in Italy. *The B.E. Journal of Economic Analysis & Policy*, Vol. 8: Iss 1 (contributions)
- Stevenson, B. & J. Wolfers. 2008a. *Economic Growth and Subjective Well-Being: Reassessing the Easterlin Paradox*. IZA DP No. 3654.
- Stevenson, B. & J. Wolfers. 2008b. Happiness Inequality in the United States. *Journal of Legal Studies*, vol. 37 (June 2008): 533-579.
- Stevenson, B. & J. Wolfers. 2009. The Paradox of Declining Female Happiness. *American Economic Journal: Economic Policy*, vol. 1(2): 190-225.
- Stevenson, B. & J. Wolfers. 2013. *Subjective Well-Being and Income: Is There Any Evidence of Satiation?*. NBER Working Paper No. w18992.
- Weiss, A.S., J.E. King, M. Inoue-Murayama, T. Matsuzawa & A.J. Oswald. Evidence for a midlife crisis in great apes consistent with the U-shape in human well-being. *Proceedings of the National Academy of Science*. www.pnas.org/cgi/doi/10.1073/pnas.1212592109
- Wilkinson, R. & K. Pickett. 2010. *The Spirit Level. Why Equality is Better for Everyone*. Penguin Books. London.